

## ПОВІДОМЛЕННЯ

про утворення разової спеціалізованої вченої ради

Заклад освіти/наукова  
установа

Миколаївський національний аграрний університет  
(ідентифікаційний код 00497213)

### 1. Здобувач ступеня доктора філософії

|                                                                                                                                                        |                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1.1. ПІБ здобувача ступеня<br>доктора філософії                                                                                                        | Тивончук Ярослав Анатолійович   |
| 1.2. Стать здобувача                                                                                                                                   | Чоловіча                        |
| 1.3. Освітньо-наукова<br>програма, яку завершує<br>здобувач                                                                                            | 37351 Економіка (051 Економіка) |
| 1.4. Дата початку підготовки<br>за ОНП                                                                                                                 | 01.11.2022                      |
| 1.5. Дата завершення<br>підготовки за ОНП                                                                                                              | 01.07.2026                      |
| 1.6. Дата завершення<br>навчання на попередньому<br>освітньому рівні                                                                                   | 01.03.2007                      |
| 1.7. Окремі елементи<br>освітньо-наукової програми<br>забезпечуються іншим<br>закладом вищої освіти/<br>науковою установою (у тому<br>числі іноземним) | ні                              |

### 2. Дисертація

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1. Тема дисертації     | Реалізація економічних інтересів фермерських господарств у системі розвитку аграрного сектору економіки                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 2.2. Анотація дисертації | <p>Тивончук Я.А. Реалізація економічних інтересів фермерських господарств у системі розвитку аграрного сектору економіки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.</p> <p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка». – Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв, 2026.</p> <p>Дисертаційне дослідження присвячене поглибленню теоретико-методичних засад та розробленню науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів реалізації економічних інтересів фермерських господарств в умовах воєнно-економічної та євроінтеграційної трансформації аграрного середовища.</p> <p>Об'єктом дослідження є процес реалізації економічних інтересів фермерських господарств в умовах трансформації аграрного середовища.</p> <p>Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних, інституційних та прикладних засад забезпечення реалізації економічних інтересів фермерських господарств в умовах воєнно-економічної нестабільності та євроінтеграційної трансформації</p> |

---

аграрного сектору.

У першому розділі дисертації обґрунтовано теоретико-методичні засади дослідження реалізації економічних інтересів фермерських господарств. Узагальнено еволюцію наукових підходів до трактування економічних інтересів, визначено їх місце у мотиваційній структурі економічної поведінки суб'єктів господарювання та розкрито специфіку реалізації економічних інтересів у системі функціонування фермерських господарств. Запропоновано трактування економічного інтересу фермерського господарства як усвідомленої системи цілей і пріоритетів суб'єкта аграрного господарювання, спрямованої на забезпечення економічної стійкості, відтворення ресурсного потенціалу та довгострокового функціонування господарства в умовах трансформації аграрного середовища.

Обґрунтовано, що економічні інтереси фермерських господарств мають комплексний характер і поєднують підприємницькі, сімейно-трудові, соціальні, ресурсно-відтворювальні та інституційні складові. Доведено, що їх реалізація залежить не лише від рівня прибутковості чи ресурсного забезпечення, а й від стабільності інституційного середовища, доступу до фінансових ресурсів, розвитку коопераційної взаємодії, стану ринкової інфраструктури та здатності господарств адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

У межах дослідження систематизовано методичні підходи до оцінювання реалізації економічних інтересів фермерських господарств. Запропоновано систему критеріїв і показників оцінювання, яка охоплює економічну результативність, фінансову стійкість, ресурсно-відтворювальну спроможність, інституційну адаптивність, економічну безпеку та адаптивність господарської діяльності.

Другий розділ дисертації присвячено аналізу сучасного стану та оцінюванню реалізації економічних інтересів фермерських господарств. Досліджено трансформацію економічних інтересів фермерських господарств у сучасних умовах розвитку аграрного сектору, зокрема під впливом воєнно-безпекових, фінансово-економічних, ринкових та інституційних чинників.

Встановлено, що упродовж 2020–2024 рр. розвиток фермерських господарств Миколаївської області відбувався в умовах погіршення зовнішнього середовища, скорочення кількості господарств, зменшення площ землекористування, посилення виробничої концентрації та зростання нерівномірності розвитку окремих груп суб'єктів фермерства. У таких умовах система економічних інтересів фермерських господарств трансформувалася від переважної орієнтації на розширення виробництва та нарощування прибутковості до підтримання ліквідності, забезпечення безперервності виробництва, мінімізації ризиків і збереження ресурсного потенціалу.

За результатами анкетування фермерських господарств Миколаївської області встановлено, що сучасна система бар'єрів реалізації економічних інтересів має комплексний характер. Найбільш суттєвий вплив на функціонування фермерських господарств здійснюють обмеженість доступу до фінансово-кредитних ресурсів, нестабільність каналів збуту продукції, високий рівень виробничих і логістичних витрат, воєнно-безпекові ризики, кадрові обмеження та нестабільність механізмів державного

---

---

регулювання аграрного сектору.

Проведено комплексне оцінювання рівня реалізації економічних інтересів фермерських господарств, що дозволило здійснити їх диференціацію за рівнем економічної стійкості та адаптивності. Виокремлено стійкі, адаптивні, вразливі та кризові господарства. Результати групування підтвердили структурну неоднорідність фермерського сектору та нерівномірність можливостей адаптації господарств до трансформації зовнішнього середовища. Проведений кореляційний аналіз підтвердив наявність взаємозв'язку між рівнем реалізації економічних інтересів фермерських господарств та показниками рентабельності, фінансової автономності, ліквідності, доступу до кредитних ресурсів, стабільності каналів збуту й адаптивності господарської діяльності. Доведено, що реалізація економічних інтересів фермерських господарств визначається комплексною взаємодією виробничо-економічних, фінансових, інституційних і ринкових чинників. У третьому розділі дисертації обґрунтовано напрями та механізми удосконалення реалізації економічних інтересів фермерських господарств. Розроблено підходи до формування адаптивного інституційного механізму забезпечення реалізації економічних інтересів, який охоплює інструменти державного регулювання, фінансово-кредитної підтримки, коопераційної взаємодії, інформаційно-дорадчого забезпечення, цифровізації та локальної економічної координації. Обґрунтовано, що інституційний механізм реалізації економічних інтересів фермерських господарств повинен забезпечувати не лише регуляторну підтримку суб'єктів фермерства, а й формування системи економічних стимулів, спрямованих на підвищення адаптивності, фінансової стійкості та здатності господарств до довгострокового розвитку. Розвинуто стратегічні підходи до адаптивного розвитку фермерських господарств у системі реалізації економічних інтересів. Визначено пріоритетність диверсифікації виробництва та каналів збуту, розвитку коопераційних моделей господарювання, локалізації логістичних ланцюгів, цифровізації управлінських процесів, ресурсозбереження, інтеграції європейських стандартів, простежуваності продукції та екологічної відповідальності. Окрему увагу приділено інноваційно-екологічним механізмам адаптації, зокрема карбоновому фермерству, «зеленому» фінансуванню та ресурсозберігаючим технологіям. Обґрунтовано, що їх використання створює можливості диверсифікації джерел доходів, залучення додаткових фінансових ресурсів, зниження виробничих ризиків та підвищення конкурентоспроможності фермерських господарств в умовах євроінтеграційної трансформації аграрного сектору. У дисертації адаптовано підхід CARVER Plus SHOCK до оцінювання вразливості механізмів реалізації економічних інтересів фермерських господарств. На відміну від класичного використання, зазначений підхід застосовано не для оцінювання критичної інфраструктури, а як інструмент визначення адаптаційної значущості механізмів реалізації економічних інтересів фермерських господарств в умовах воєнно-економічної нестабільності та євроінтеграційних змін. Використання адаптованого підходу CARVER Plus SHOCK дозволило визначити найбільш чутливі елементи системи реалізації

---

---

економічних інтересів фермерських господарств, серед яких фінансово-кредитне забезпечення, логістична інфраструктура, канали реалізації продукції, ресурсне забезпечення та інституційна координація. Обґрунтовано пріоритетність адаптаційних механізмів, спрямованих на підтримання ліквідності, безперервності виробництва, стабільності збуту продукції, збереження ресурсного потенціалу та забезпечення адаптивної економічної стійкості.

Теоретико-методичним доробком дисертації є уточнення сутності економічних інтересів фермерських господарств, удосконалення методичного підходу до оцінювання рівня їх реалізації, обґрунтування адаптивного інституційного механізму забезпечення економічних інтересів та адаптація підходу CARVER Plus SHOCK до оцінювання адаптаційної значущості механізмів реалізації економічних інтересів фермерських господарств. Практичне впровадження результатів дисертації здійснено у діяльності фермерських господарств Миколаївської області, зокрема ФГ «СОЮЗ-АГРО-ЮГ», ФГ «Владам», ФГ «Орбіта-СМ», у роботі Департаменту агропромислового розвитку Миколаївської обласної військової адміністрації, Громадської спілки «Асоціація фермерів та приватних землевласників Миколаївської області», а також в освітньому процесі Миколаївського національного аграрного університету.

#### ABSTRACT

Tyvonchuk Ya.A. Realization of economic interests of family farms within the development system of the agricultural sector of the economy. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 05 «Social and Behavioural Sciences», specialty 051 «Economics». – Mykolaiv National Agrarian University. Mykolaiv, 2026.

The dissertation is devoted to deepening the theoretical and methodological foundations and developing scientific and practical recommendations for improving the mechanisms of realization of the economic interests of farms under conditions of military-economic and European integration transformation of the agrarian environment.

The object of the study is the process of realizing the economic interests of farms under conditions of transformation of the agrarian environment.

The subject of the study is a set of theoretical, methodological, institutional and applied principles for ensuring the realization of the economic interests of farms under conditions of military-economic instability and European integration transformation of the agrarian sector.

The first chapter of the dissertation substantiates the theoretical and methodological foundations for studying the realization of the economic interests of farms. The evolution of scientific approaches to interpreting economic interests is generalized, their place in the motivational structure of economic behaviour of business entities is determined, and the specific features of realizing economic interests within the system of farm functioning are revealed.

The dissertation proposes an interpretation of the economic interest of a farm as a conscious system of goals and priorities of an agrarian business entity aimed at ensuring economic stability, reproduction of resource potential and long-term functioning of the farm under

---

conditions of transformation of the agrarian environment.

It is substantiated that the economic interests of farms are complex and combine entrepreneurial, family-labour, social, resource-reproductive and institutional components. It is proved that their realization depends not only on the level of profitability or resource provision, but also on the stability of the institutional environment, access to financial resources, development of cooperative interaction, the state of market infrastructure and the ability of farms to adapt to changes in the external environment.

Within the study, methodological approaches to assessing the realization of the economic interests of farms are systematized. A system of assessment criteria and indicators is proposed, covering economic performance, financial stability, resource-reproductive capacity, institutional adaptability, economic security and adaptability of economic activity.

The second chapter of the dissertation is devoted to the analysis of the current state and assessment of the realization of the economic interests of farms. The transformation of the economic interests of farms under modern conditions of agrarian sector development is studied, in particular under the influence of military-security, financial-economic, market and institutional factors.

It is established that during 2020–2024, the development of farms in Mykolaiv region took place under conditions of deterioration of the external environment, a reduction in the number of farms, a decrease in land use areas, intensified production concentration and growing unevenness in the development of certain groups of farming entities. Under such conditions, the system of economic interests of farms transformed from a predominant orientation towards production expansion and increasing profitability to maintaining liquidity, ensuring continuity of production, minimizing risks and preserving resource potential.

Based on the survey of farms in Mykolaiv region, it is established that the current system of barriers to the realization of economic interests is complex. The most significant impact on the functioning of farms is exerted by limited access to financial and credit resources, instability of product sales channels, high production and logistics costs, military-security risks, personnel constraints and instability of state regulation mechanisms in the agrarian sector.

A comprehensive assessment of the level of realization of the economic interests of farms was carried out, which made it possible to differentiate them by the level of economic stability and adaptability. Stable, adaptive, vulnerable and crisis farms were identified. The grouping results confirmed the structural heterogeneity of the farming sector and the uneven adaptive capacity of farms to the transformation of the external environment.

The correlation analysis confirmed the relationship between the level of realization of the economic interests of farms and indicators of profitability, financial autonomy, liquidity, access to credit resources, stability of sales channels and adaptability of economic activity. It is proved that the realization of the economic interests of farms is determined by the complex interaction of production-economic, financial, institutional and market factors.

The third chapter of the dissertation substantiates the directions and mechanisms for improving the realization of the economic interests of farms. Approaches to the formation of an adaptive institutional

---

---

mechanism for ensuring the realization of economic interests are developed, covering instruments of state regulation, financial and credit support, cooperative interaction, information and advisory support, digitalization and local economic coordination.

It is substantiated that the institutional mechanism for realizing the economic interests of farms should ensure not only regulatory support for farming entities, but also the formation of a system of economic incentives aimed at increasing adaptability, financial stability and the capacity of farms for long-term development.

Strategic approaches to the adaptive development of farms within the system of realization of economic interests are developed. The priority of diversification of production and sales channels, development of cooperative models of economic activity, localization of logistics chains, digitalization of management processes, resource conservation, integration of European standards, product traceability and environmental responsibility is determined.

Particular attention is paid to innovative and environmental adaptation mechanisms, including carbon farming, green finance and resource-saving technologies. It is substantiated that their use creates opportunities for diversifying income sources, attracting additional financial resources, reducing production risks and increasing the competitiveness of farms under conditions of European integration transformation of the agrarian sector.

The dissertation adapts the CARVER Plus SHOCK approach to assessing the vulnerability of mechanisms for realizing the economic interests of farms. Unlike its classical application, this approach is used not for assessing critical infrastructure, but as a tool for determining the adaptive significance of mechanisms for realizing the economic interests of farms under conditions of military-economic instability and European integration changes.

The use of the adapted CARVER Plus SHOCK approach made it possible to identify the most sensitive elements of the system for realizing the economic interests of farms, including financial and credit support, logistics infrastructure, product sales channels, resource provision and institutional coordination. The priority of adaptation mechanisms aimed at maintaining liquidity, continuity of production, stability of product sales, preservation of resource potential and ensuring adaptive economic stability is substantiated.

The theoretical and methodological contribution of the dissertation consists in clarifying the essence of the economic interests of farms, improving the methodological approach to assessing the level of their realization, substantiating an adaptive institutional mechanism for ensuring economic interests, and adapting the CARVER Plus SHOCK approach to assessing the adaptive significance of mechanisms for realizing the economic interests of farms.

The practical implementation of the dissertation results was carried out in the activities of farms in Mykolaiv region, in particular Farm «Olena», Farm «Vladam», Farm «Orbita-SM», in the work of the Department of Agro-Industrial Development of Mykolaiv Regional Military Administration, the Public Union «Association of Farmers and Private Landowners of Mykolaiv Region», as well as in the educational process of Mykolaiv National Agrarian University.

Keywords: agrarian sector, state support, activity, economic interests, institutional regulation, competition, small business, rural entrepreneurship, forecasting, market environment, development,

---

|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                 | agricultural cooperatives, transformation, farms, financial support.                                                                                                                                                                                                                             |
| 2.3. Ключові слова дисертації                                   | економічні інтереси, фермерські господарства, трансформація, діяльність, розвиток, інституційне регулювання, державна підтримка, аграрний сектор, ринкове середовище, підприємництво на селі, фінансове забезпечення, прогнозування, малий бізнес, сільськогосподарські кооперативи, конкуренція |
| 2.4. Посилання, за яким розміщено текст дисертації на сайті ЗВО | <a href="https://www.mnau.edu.ua/spec-vchen-rad/razovi-specializovani-vcheni-rady/">https://www.mnau.edu.ua/spec-vchen-rad/razovi-specializovani-vcheni-rady/</a>                                                                                                                                |

## 2.7. Публікації здобувача, зараховані за темою дисертації

Дубініна М. В., Тивончук Я. А. Фінансові переваги вуглецевого землеробства: аналіз для фермерських господарств. Modern Economics. 2024. № 48(2024). С. 23-30. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V48\(2024\)-03](https://doi.org/10.31521/modecon.V48(2024)-03).

|                                                 |                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2024                                                                                                                                              |
| Ключові слова                                   | сертифікація вуглецевих кредитів, моніторинг вуглецевих викидів, сталий розвиток, екологічні інновації, фінансові стратегії, кліматичні ризики    |
| DOI                                             | 10.31521/modecon.V48(2024)-03.                                                                                                                    |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                 |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                                                |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                |
| Посилання                                       | <a href="https://modecon.mnau.edu.ua/financial-benefits-of-carbon-farming/">https://modecon.mnau.edu.ua/financial-benefits-of-carbon-farming/</a> |

Тивончук Я. А. Інституціональні дисбаланси у системі реалізації економічних інтересів фермерських господарств: проблематика та шляхи подолання. Modern Economics. 2025. № 51(2025). С. 219-225. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V51\(2025\)-29](https://doi.org/10.31521/modecon.V51(2025)-29).

|                                                 |                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2025                                                                                                                                                                                                    |
| Ключові слова                                   | інституціональні бар'єри, фермерські господарства, економічні інтереси, воєнна економіка, земельні відносини, кооперація, державна підтримка, аграрна політика, правова невизначеність, сталий розвиток |
| DOI                                             | 10.31521/modecon.V51(2025)-29                                                                                                                                                                           |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                                                                       |
| Одноосібне авторство                            | так                                                                                                                                                                                                     |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                                                                      |
| Посилання                                       | <a href="https://modecon.mnau.edu.ua/institutional-imbalances-in-the-system/">https://modecon.mnau.edu.ua/institutional-imbalances-in-the-system/</a>                                                   |

Тивончук Я. Трансформація економічних інтересів фермерських господарств у сучасних соціально-економічних умовах. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2025. Вип. 22. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-22-04-04>

|                                                 |                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2025                                                                                                                                                                                         |
| Ключові слова                                   | реалізація, економічні інтереси, фермерські господарства, трансформація, інституційні бар'єри, ринково-збутові обмеження, адаптаційна спроможність, управлінські реакції, державна підтримка |
| DOI                                             | 10.54929/2786-5738-2025-22-04-04                                                                                                                                                             |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                                                            |
| Одноосібне авторство                            | так                                                                                                                                                                                          |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                                                           |
| Посилання                                       | <a href="https://www.reicst.com.ua/pmt/article/view/2025-22-04-04">https://www.reicst.com.ua/pmt/article/view/2025-22-04-04</a>                                                              |

Тивончук Я. А. Теоретичні засади визначення сутності економічних інтересів. Інвестиції: практика та досвід. 2026. № 4. С. 254-260. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2026.4.254>

|                                                 |                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2026                                                                                                                                                      |
| Ключові слова                                   | економічні інтереси, економічна теорія, категоріальний аналіз, економічні відносини, мотиваційна структура, економічна поведінка, інституційне середовище |
| DOI                                             | 10.32702/2306-6814.2026.4.254                                                                                                                             |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                         |
| Одноосібне авторство                            | так                                                                                                                                                       |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                        |
| Посилання                                       | <a href="https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/9087">https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/9087</a>                     |

Дубініна М. В., Тивончук Я. А. Особливості функціонування фермерських господарств в умовах воєнного стану. Агросвіт. 2026. № 5. С. 83-91. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.5.83>

|                                                 |                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2026                                                                                                                                                     |
| Ключові слова                                   | фермерські господарства, воєнний стан, економічна стійкість, адаптація, аграрний сектор, державна підтримка, логістичні обмеження, ризики господарювання |
| DOI                                             | 10.32702/2306-6792.2026.5.83                                                                                                                             |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                        |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                                                       |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                       |
| Посилання                                       | <a href="https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/9288/9441">https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/9288/9441</a>      |

### 3. Захист

3.1. Посилання, за яким здійснюватиметься онлайн-трансляція захисту <https://www.youtube.com/@-tv5568>

### 4. Разова рада

4.1. Дата рішення Вченої ради про утворення разової ради 23.06.2026

4.2. Дата наказу про введення у дію рішення Вченої ради про утворення разової ради 01.07.2026

### **Голова разової ради**

|                                                           |                                                                          |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| ПІБ                                                       | <b>Ключник Альона Володимирівна</b>                                      |
| Місце роботи                                              | Миколаївський національний аграрний університет                          |
| Посада                                                    | Завідувач кафедри (Основне місце роботи)                                 |
| Факультет або інший структурний підрозділ                 | Факультет менеджменту                                                    |
| Науковий ступінь                                          | Доктор наук, 08.00.03 Економіка та управління національним господарством |
| Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук) | –                                                                        |
| ORCID                                                     | 0000-0001-6012-6666                                                      |

### *Публікації за тематикою дисертації*

Сіренко Н. М., Ключник А. В., Гончаренко І. В. Розвиток системи економічних інтересів фермерських господарств та напрями їх реалізації. Modern Economics. 2025. № 54(2025). С. 198-209. [https://doi.org/10.31521/modecon.V54\(2025\)-25](https://doi.org/10.31521/modecon.V54(2025)-25)

|                                                 |                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2025                                                                                                                      |
| Ключові слова                                   | реалізація, економічні інтереси, фермерські господарства, розвиток, індикатори, оцінка, ліквідність, збут, кооперація     |
| DOI                                             | 10.31521/modecon.V54(2025)-25                                                                                             |
| ISSN                                            | –                                                                                                                         |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                        |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                        |
| Посилання                                       | <a href="https://modecon.mnau.edu.ua/issue/54-2025/sirenko.pdf">https://modecon.mnau.edu.ua/issue/54-2025/sirenko.pdf</a> |

Ключник А. В., Гончаренко І. В., Сіренко Н. М. Державна підтримка фермерських господарств у формуванні економічної спроможності громад регіону. Інвестиції: практика та досвід. 2026. № 2. С. 20-27 <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2026.2.20>

|               |                                                                                                                                                                      |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік           | 2026                                                                                                                                                                 |
| Ключові слова | фермерські господарства, державна підтримка, розвиток, трансформація, інституціональне регулювання, економічна спроможність громад, сільські території, воєнний стан |
| DOI           | 10.32702/2306-6814.2026.2.20                                                                                                                                         |
| ISSN          | –                                                                                                                                                                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Одноосібне авторство                                                                                                                                                                                                                                        | ні                                                                                                                                            |
| Містить державну таємницю / службову інформацію                                                                                                                                                                                                             | ні                                                                                                                                            |
| Посилання                                                                                                                                                                                                                                                   | <a href="https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8730">https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8730</a> |
| Гончаренко І. В., Ключник А. В., Сіренко Н. М. Фермерські господарства як елемент економічної бази розвитку сільських територій. Агросвіт. 2026. № 2. <a href="https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.2.4">https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.2.4</a> |                                                                                                                                               |
| Рік                                                                                                                                                                                                                                                         | 2026                                                                                                                                          |
| Ключові слова                                                                                                                                                                                                                                               | фермерські господарства, розвиток, державна підтримка, діяльність, сільські території, воєнний стан, диверсифікація, євроінтеграція           |
| DOI                                                                                                                                                                                                                                                         | 10.32702/2306-6792.2026.2.4                                                                                                                   |
| ISSN                                                                                                                                                                                                                                                        | –                                                                                                                                             |
| Одноосібне авторство                                                                                                                                                                                                                                        | ні                                                                                                                                            |
| Містить державну таємницю / службову інформацію                                                                                                                                                                                                             | ні                                                                                                                                            |
| Посилання                                                                                                                                                                                                                                                   | <a href="https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/8683">https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/8683</a>             |

### **Рецензент**

|                                                           |                                                                          |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| ПІБ                                                       | <b>Сіренко Наталя Миколаївна</b>                                         |
| Місце роботи                                              | Миколаївський національний аграрний університет                          |
| Посада                                                    | Завідувач кафедри (Основне місце роботи)                                 |
| Факультет або інший структурний підрозділ                 | Обліково-фінансовий факультет                                            |
| Науковий ступінь                                          | Доктор наук, 08.00.03 Економіка та управління національним господарством |
| Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук) | –                                                                        |
| ORCID                                                     | 0000-0003-1660-1073                                                      |

### *Публікації за тематикою дисертації*

Sirenko N., Lunkina T., Burkovska A. & Mikulyak K. (2022). Prospects for the Development of Small Agricultural Business Entities in the Market Environment. *Economic Studies*, 31(3), 162–175.<https://doi.org/10.5281/zenodo.10124068>

|                                      |                                                                                                               |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                  | 2022                                                                                                          |
| Ключові слова                        | розвиток, аграрний сектор, мікробізнес, малий бізнес, ринкове середовище, локальна соціальна відповідальність |
| DOI                                  | 10.5281/zenodo.10124068                                                                                       |
| ISSN                                 | 3033-2702                                                                                                     |
| Одноосібне авторство                 | ні                                                                                                            |
| Містить державну таємницю / службову | ні                                                                                                            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| інформацію                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                     |
| Посилання                                                                                                                                                                                                                                                                       | <a href="https://econ-studies.iki.bas.bg/articles/bQ0BYfMNPudgxl6m5LHu">https://econ-studies.iki.bas.bg/articles/bQ0BYfMNPudgxl6m5LHu</a>           |
| Сіренко Н. М., Мікуляк К. А. Способи досягнення конкурентних переваг суб'єктів аграрного сектору у ринковому середовищі. Modern Economics. 2022. № 32(2022). С. 92-97 <a href="https://doi.org/10.31521/modecon.V32(2022)-12">https://doi.org/10.31521/modecon.V32(2022)-12</a> |                                                                                                                                                     |
| Рік                                                                                                                                                                                                                                                                             | 2022                                                                                                                                                |
| Ключові слова                                                                                                                                                                                                                                                                   | аграрний сектор, конкуренція, конкурентна перевага, ринок, ринкове середовище                                                                       |
| DOI                                                                                                                                                                                                                                                                             | 10.31521/modecon.V32(2022)-12                                                                                                                       |
| ISSN                                                                                                                                                                                                                                                                            | –                                                                                                                                                   |
| Одноосібне авторство                                                                                                                                                                                                                                                            | ні                                                                                                                                                  |
| Містить державну таємницю / службову інформацію                                                                                                                                                                                                                                 | ні                                                                                                                                                  |
| Посилання                                                                                                                                                                                                                                                                       | <a href="https://modecon.mnau.edu.ua/ways-to-achieve-competitive-advantage/">https://modecon.mnau.edu.ua/ways-to-achieve-competitive-advantage/</a> |

Сіренко Н. М., Ключник А. В., Гончаренко І. В. Розвиток системи економічних інтересів фермерських господарств та напрями їх реалізації. Modern Economics. 2025. № 54(2025). С. 198-209. [https://doi.org/10.31521/modecon.V54\(2025\)-25](https://doi.org/10.31521/modecon.V54(2025)-25)

|                                                 |                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2025                                                                                                                      |
| Ключові слова                                   | реалізація, економічні інтереси, фермерські господарства, розвиток, індикатори, оцінка, ліквідність, збут, кооперація     |
| DOI                                             | 10.31521/modecon.V54(2025)-25                                                                                             |
| ISSN                                            | –                                                                                                                         |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                        |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                        |
| Посилання                                       | <a href="https://modecon.mnau.edu.ua/issue/54-2025/sirenko.pdf">https://modecon.mnau.edu.ua/issue/54-2025/sirenko.pdf</a> |

### **Рецензент**

|                                                           |                                                                         |
|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| ПІБ                                                       | <b>Гончаренко Ірина Василівна</b>                                       |
| Місце роботи                                              | Миколаївський національний аграрний університет                         |
| Посада                                                    | Професор (Основне місце роботи)                                         |
| Факультет або інший структурний підрозділ                 | Факультет менеджменту                                                   |
| Науковий ступінь                                          | Доктор наук, 08.00.05 Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка |
| Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук) | –                                                                       |
| ORCID                                                     | 0000-0001-9670-9812                                                     |

*Публікації за тематикою дисертації*

А. А. Осіпова, О. С. Фротер, В. С. Костюк, І. В. Гончаренко, О. С. Сидоренко. Розвиток підприємництва на селі як пріоритет соціальної політики держави. Вісник Уманського національного університету садівництва. 2024. № 2. С. 231–242 <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-2-231-242>

|                                                 |                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2024                                                                                                                                                                              |
| Ключові слова                                   | підприємництво на селі, державна соціальна політика, сільськогосподарські кооперативи, податкові стимули, малий бізнес, сталий розвиток, сільські території, інтеграція населення |
| DOI                                             | 10.32782/2415-8240-2024-105-2-231-242                                                                                                                                             |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                                                 |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                                                                                |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                                                |
| Посилання                                       | <a href="https://journal.udau.edu.ua/assets/files/105.2/22(1).pdf">https://journal.udau.edu.ua/assets/files/105.2/22(1).pdf</a>                                                   |

Ключник А. В., Гончаренко І. В., Сіренко Н. М. Державна підтримка фермерських господарств у формуванні економічної спроможності громад регіону. Інвестиції: практика та досвід. 2026. № 2. С. 20-27. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2026.2.20>

|                                                 |                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2026                                                                                                                                                                 |
| Ключові слова                                   | фермерські господарства, державна підтримка, розвиток, трансформація, інституціональне регулювання, економічна спроможність громад, сільські території, воєнний стан |
| DOI                                             | 10.32702/2306-6814.2026.2.20                                                                                                                                         |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                                    |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                                                                   |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                                   |
| Посилання                                       | <a href="https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8730">https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8730</a>                        |

Гончаренко І. В., Ключник А. В., Сіренко Н. М. Фермерські господарства як елемент економічної бази розвитку сільських територій. Агросвіт. 2026. № 2. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.2.4>

|                                                 |                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2026                                                                                                                                |
| Ключові слова                                   | фермерські господарства, розвиток, державна підтримка, діяльність, сільські території, воєнний стан, диверсифікація, євроінтеграція |
| DOI                                             | 10.32702/2306-6792.2026.2.4                                                                                                         |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                   |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                                  |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                  |
| Посилання                                       | <a href="https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/8683">https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/8683</a>   |

### **Офіційний опонент**

|     |                           |
|-----|---------------------------|
| ПІБ | Павлова Галина Євгеніївна |
|-----|---------------------------|

|                                                           |                                                                          |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Місце роботи                                              | Дніпровський державний аграрно-економічний університет                   |
| Посада                                                    | Декан (Основне місце роботи)                                             |
| Факультет або інший структурний підрозділ                 | факультет обліку і фінансів                                              |
| Науковий ступінь                                          | Доктор наук, 08.00.03 Економіка та управління національним господарством |
| Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук) | –                                                                        |
| ORCID                                                     | 0000-0002-1400-7348                                                      |

#### *Публікації за тематикою дисертації*

Павлова Г. Є., Лопатовський В. Г. Фермерські господарства України: виклики та адаптаційні практики в умовах воєнного стану. *Modern Economics*. 2025. № 54(2025). С. 139-147. [https://doi.org/10.31521/modecon.V54\(2025\)-18](https://doi.org/10.31521/modecon.V54(2025)-18).

|                                                 |                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2025                                                                                                                           |
| Ключові слова                                   | фермерські господарства, трансформація, оцінка, діяльність, розвиток, воєнний стан, адаптаційні практики, інституційні бар'єри |
| DOI                                             | 10.31521/modecon.V54(2025)-18                                                                                                  |
| ISSN                                            | –                                                                                                                              |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                             |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                             |
| Посилання                                       | <a href="https://modecon.mnau.edu.ua/issue/54-2025/pavlova.pdf">https://modecon.mnau.edu.ua/issue/54-2025/pavlova.pdf</a>      |

Павлова Г. Є., Волчанська Л. В., Ковальов Д. Г. Фінансове забезпечення фермерського господарства в контексті його фінансово-економічної безпеки. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 54. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-44>

|                                                 |                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2023                                                                                                                                                  |
| Ключові слова                                   | фінансове забезпечення, фермерське господарство, фінансово-економічна безпека, державна підтримка, сільські кредитні кооперативи                      |
| DOI                                             | 10.32782/2524-0072/2023-54-44                                                                                                                         |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                     |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                                                    |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                    |
| Посилання                                       | <a href="https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2764">https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2764</a> |

Павлова Г.Є., Бардадим М.В., Волчанська Л.В. Підвищення ефективності управління фермерським господарством через проєктування та прогнозування його діяльності // Причорноморські економічні студії. 2021. Вип. 64. С. 64–72. <https://doi.org/10.32843/bses.64-11>

|               |                                                                |
|---------------|----------------------------------------------------------------|
| Рік           | 2021                                                           |
| Ключові слова | підвищення, ефективність, управління, фермерське господарство, |

|                                                 |                                                                                                               |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                 | проектування, прогнозування, діяльність                                                                       |
| DOI                                             | 10.32843/bses.64-11                                                                                           |
| ISSN                                            | –                                                                                                             |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                            |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                            |
| Посилання                                       | <a href="https://bses.in.ua/journals/2021/64_2021/13.pdf">https://bses.in.ua/journals/2021/64_2021/13.pdf</a> |

### **Офіційний опонент**

|                                                           |                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ПІБ                                                       | <b>Лопатовський Віктор Григорович</b>                                                             |
| Місце роботи                                              | Хмельницький національний університет                                                             |
| Посада                                                    | Проректор (Основне місце роботи)                                                                  |
| Факультет або інший структурний підрозділ                 | Ректорат                                                                                          |
| Науковий ступінь                                          | Кандидат наук, 08.00.04 Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) |
| Дата отримання диплома доктора філософії (кандидата наук) | 03.12.2008                                                                                        |
| ORCID                                                     | 0000-0002-8830-1398                                                                               |

### *Публікації за тематикою дисертації*

Павлова Г. Є., Лопатовський В. Г. Інституційне забезпечення економічної стійкості фермерських господарств під впливом воєнних викликів. Агросвіт. 2026. № 2. <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.2.21>

|                                                 |                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2026                                                                                                                                                                                          |
| Ключові слова                                   | фермерські господарства, економічна стійкість, воєнний стан, державна підтримка, інституціональне регулювання, трансформація, розвиток, євроінтеграція, біоенергетика, вуглецеве землеробство |
| DOI                                             | 10.32702/2306-6792.2026.2.2                                                                                                                                                                   |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                                                             |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                                                                                            |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                                                            |
| Посилання                                       | <a href="https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/8685">https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/8685</a>                                                             |

Павлова Г. Є., Лопатовський В. Г. Реалізація економічних інтересів фермерських господарств через ефективне управління людським капіталом. Ефективна економіка. 2026. № 2. <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.1.19>

|               |                                                                                                                                                                           |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік           | 2026                                                                                                                                                                      |
| Ключові слова | реалізація, економічні інтереси, фермерські господарства, людський капітал, трансформація, управління персоналом, розвиток, ринок праці, воєнний стан, економічна безпека |

|                                                 |                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| DOI                                             | 10.32702/2307-2105.2026.1.19                                                                                          |
| ISSN                                            | –                                                                                                                     |
| Одноосібне авторство                            | ні                                                                                                                    |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                    |
| Посилання                                       | <a href="https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/8803">https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/8803</a> |

Лопатовський В. Г. Чинники та напрями трансформації бізнес-моделей фермерських господарств України у воєнний період. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Економічні науки». 2025. № 4. С. 65-75.<https://doi.org/10.31651/2076-5843-2025-4-65-75>

|                                                 |                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Рік                                             | 2025                                                                                                                                                                                     |
| Ключові слова                                   | фермерські господарства, трансформація, бізнес моделі, економічні інтереси, діяльність, розвиток, інституціональне регулювання, державна підтримка, воєнний період, економічна стійкість |
| DOI                                             | 10.31651/2076-5843-2025-4-65-75                                                                                                                                                          |
| ISSN                                            | –                                                                                                                                                                                        |
| Одноосібне авторство                            | так                                                                                                                                                                                      |
| Містить державну таємницю / службову інформацію | ні                                                                                                                                                                                       |
| Посилання                                       | <a href="https://econom-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/404">https://econom-ejournal.cdu.edu.ua/issue/view/404</a>                                                                        |

### Підтвердження

Я підтверджую, що:

- я належним чином уповноважений/а закладом освіти/науковою установою на подання цього повідомлення, і за потреби надам документ, який підтверджує ці повноваження
- усі відомості, викладені у цьому повідомленні, є достовірними

*Документ підписаний електронним підписом*

Шишпанова Наталія Олександрівна

01.07.2026